

magazín pro zdravý životní styl, www.vimcojim.cz

[O zdraví](#) 21. 7. 2022 | redakce Vím, co jím

Encefalitida vs. borelióza: Kdy je na vytočení klíštěte už pozdě?

URL článku: magazin/clanky/o-zdravi/Encefalitida-vs.-borelioza:-Kdy-je-na-vytoceni-klistete-uz-pozde__s10012x20338.html

Aktivita klíšťat sílí a hygienici zaznamenávají stále více lidí nakažených lymfskou boreliózou nebo klíšťovou encefalitidou. Proti oběma nemocem je třeba se účinně chránit. Každá má jiný původ, a proto to, co zabírá na encefalitidu, nezabere na boreliózu a naopak. V případě encefalitidy je ideální prevence očkování, které má nově od ledna každý člověk nad 50 let hrazené ze zdravotního pojištění.

Podle dat ze Státního zdravotního ústavu bylo letos koncem června hlášeno 860 případů lymské borreliózy. To je dvojnásobně více oproti stavu koncem května. U klíšťové encefalitidy zaznamenali hygienici dokonce čtyřnásobný nárůst v porovnání s květnovými čísly. Aktuálně data hlásí více než 120 případů.

Borrelióza nebo encefalitida? Kde je rozdíl?

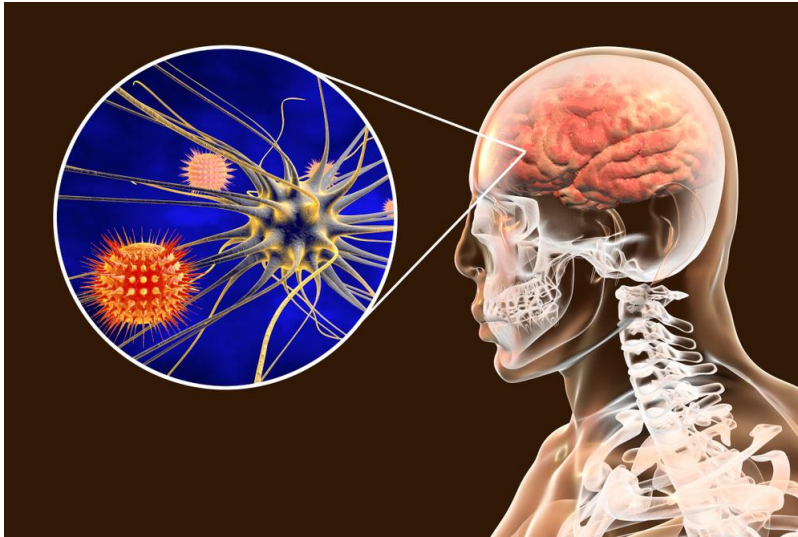
Přenos viru klíšťové encefalitidy z klíšťete na člověka trvá jen desítky minut. Není tedy příliš pravděpodobné, že by se prohlídkou těla po návratu z přírody, z parku i po celodenní práci na zahradě zabránilo nákaze. U lymfské borreliózy probíhá přenos přibližně až po 24 hodinách. Zde má veliký význam důsledná kontrola těla a opakované používání repelentů.

Tady antibiotika nezaberou

Lymfská borrelióza se lépe diagnostikuje a v naprosté většině se úspěšně vyléčí antibiotiky, protože jde o nemoc bakteriálního původu. Klíšťová encefalitida má virový původ, proto se antibiotiky umoit nedá a jediná spolehlivá prevence je očkování. To je možné kdykoliv během roku i v době, kdy jsou klíšťata již aktivní využitím tzv. zrychleného schématu. Případná nákaza může skončit dočasným až trvalým ochrnutím horních i dolních končetin.

Za posledních 5 let stoupla encefalitida téměř

o polovinu

Z dat SZÚ vyplývá, že za posledních 5 let (2017-2021) došlo ke 43% nárůstu počtu případů klíšťové encefalidity v porovnání s předchozím pětiletým obdobím (2012-2016). U lymfské borreliózy není nárůst žádný, ačkoliv jde o

onemocnění, které se v populaci vyskytuje častěji.

Imunita není to hlavní

Na otázku, jak velkou roli hraje při průběhu nemoci imunita, lékaři neumí jasně odpovědět.

„Nabízelo by se, že závažný průběh bude hlavně u pacientů s horší imunitou. Není tomu tak vždy. Pro velkou část našich pacientů je

klíšťová encefalitida první vážné onemocnění v životě. To naznačuje, že jejich imunitní systém do té doby fungoval dobře a není zřejmé, proč tentokrát selhal. Opakovaně jsem viděla padesátníky, čtyřicátníky i mladší pacienty původně zcela zdravé a v plné síle, kteří skončili s ochrnutím končetin," varuje doc. MUDr. Dita Smíšková před častým mýtem, že dobrá imunita zaručí hladký průběh. Neplatí to ani pro klíšťovou encefalitudu ani pro lymfskou boreliózu.

Lymfská borelióza vs. klíšťová encefalitida

Jak se můžete chránit před lymfskou boreliózou?

Dobrou prevencí může být **používání repelentů**. Jejich účinek je vždy časově omezený, během dne je proto třeba postřík opakovat. Po návratu domů se nechte od členů domácnosti prohlédnout, zda nemáte zakousnuté

klíště. **K přenosu lymfské borreliózy dochází asi po 24 hodinách, důsledná a včasná kontrola může nákaze úspěšně zabránit.**

Jak se můžete chránit před klíšťovou encefalitidou?

K přenosu viru encefalitidy dochází po pár minutách až po 2 hodinách. Kontrola po návratu domů už může být zbytečná. Pokud se zodpovědně a důsledně nedodrží pravidelné postřiky repelentem, nemá v tomto případě jeho užívání přílišný význam. **Jedinou vhodnou prevencí je očkování.**

Jaký je průběh lymfské boreliózy?

- **První fáze** trvá pár dní až tři týdny a vyznačuje se únavou, bolestí hlavy a zvýšenou teplotou. Typická červená skvrna, která může mít vybledlý střed, je někdy nezřetelná. Nemusí se ale objevit vůbec.
- **V druhé fázi**, která přichází několik týdnů po první, mohou být postiženy klouby, centrální nervový systém a někdy také srdce.
- **Třetí stadium** může přijít až po několika letech od nákazy.

Jaký je průběh klíšťové encefalitidy?

- **První fáze** trvá asi jeden až dva týdny a připomíná chřipku (bolesti svalů a kloubů, slabost, zvýšená teplota). Poté nastane několik dní zdánlivý klid.

- **Druhá fáze** se projevuje silnými bolestmi hlavy, světloplachostí, závratěmi, horečkou, třesem a zvracením. Je nutná hospitalizace.
- Podle toho, zda se virus dostane do mozkových blan, do mozku nebo míchy, lze dále očekávat: (ne)spavost, ztrátu sluchu, ztráta zraku, obrnu svalů, obrnu dýchacích svalů (plicní ventilátor), zhoršení paměti, pomalejší zpracování informací.

Co dělat, když pocítíte projevy lymské boreliózy?

Co nejdříve navštivte praktického lékaře, aby mohl nákazu potvrdit a nasadit léčbu.

Ta spočívá v **podávání antibiotik proti bakteriím borrelie**. Čím dříve se nasadí, tím lépe.

Co dělat, když pocítíte projevy klíšťové encefalidity?

Co nejdříve navštivte praktického lékaře, aby mohl nákazu potvrdit. Léčba se nenasazuje, protože žádný lék neexistuje. Antibiotika jsou účinná proti bakteriím, encefalitida je virus. **Terapie spočívá jen v tlumení projevů.**

Jaké jsou možné trvalé následky u lymeské boreliózy?

Při včasné léčbě bez následků; jedná se o onemocnění, s nímž se organismus může vyrovnat i sám.

Jaké jsou možné trvalé následky u klíšťové encefalidity?

Ochrnutí dolních i dolních končetin – trvalý pobyt na invalidním vozíku, bolesti hlavy, poruchy kognitivních funkcí (pomalé zpracování informací, horší vyjadřovací schopnosti, horší paměť a koncentrace), aj.

Zdroj obrázků v textu: Shutterstock.com

Zdroj informací: [Státní zdravotnický ústav](#); [pozorkliste.cz](#)

[antibiotika klíšťe](#) [klíšťová encefalitida](#) [léky lymeská borelióza](#) [očkování první pomoc vážné onemocnění zánět](#)

Vím, co jím a piju, o.p.s., www.vimcojim.cz